

جریمه دورهای باطل!

تیتراهای امروز

نفت: ۱۲۰ دلار دکار: ۳۱ هزار تومان

پس از گذشت ۳ روز از توقیف نفتکش یونانی در خلیج فارس، قیمت نفت به بالاترین میزان ۲ ماه اخیر رسید
اوراق ارزی تا چه اندازه می تواند در بازسازی بانک مرکزی و کنترل قیمت ارز مؤثر باشد؟

بررسی نقاط ضعف و قوت کالابریک و بارانه نقدی به عنوان جایگزین ارز ترجیحی

کالابریک یا بارانه نقدی؟

رفتارهای عجیب برخی هنرپیشه های حاضر در یک جشنواره خارجی تبدیل به یک سیرک سخیف ضد ملی شد

بی آبرویی کن!

کن، فرانسه و باز هم اسلامهراسی

قهرمانی شیرین استقلال با رکوردهای ماندگار

جشن جام در آزادی

نگاه

یک نفر از «جمعیت»

مهدی جباری: نجات جان «یک نفر»، می تواند یک قدم مهم برای اجرای قانون جوانی جمعیت کشور باشد؛ از نوزاد رهاشده در خیابان گرفته تا شهروند گرفتار در حادثه. به این معنا که هر چقدر برای حفظ جان جمعیت برنامه داشته باشیم، خود به خود چندین گام در اجرای قانون جوانی جمعیت جلو افتاده ایم.

با این زاویه دید، جان باختن روزانه ۳۰ تا ۵۰ نفر در تصادفات جاده ای که بخش قابل توجهی از آنان جوان هستند، آسیب بی بزرگ در مسیر جوانی جمعیت ایران محسوب می شود، چرا که نه تنها بسیاری از جوانان کشور در این حوادث فوت می شوند، بلکه فرصت ازدواج و فرزندآوری آنها نیز از دست می رود. البته این را هم در نظر بگیریم که بخشی از جان باختگان این حوادث را کودکان و نوجوانان تشکیل می دهند که آینده سازان جمعیتی کشور هستند و پر کردن جای خالی آنها در ترکیب جمعیتی کشور قابل جبران نیست.

همچنین افزایش سرعت مداخله کادر درمان و نیز ارتقای توان دستگاه های امداد رسانی برای نجات جان انسان های بیمار یا گرفتار در حوادث در سریع ترین زمان ممکن، می تواند صدها یا هزاران نفر را در سال به چرخه زندگی، ازدواج، فرزندآوری یا دست کم به آمار جمعیتی کشور بازگرداند. بنابراین نجات جان انسان ها باید به طور ویژه در برنامه های جوانی جمعیت و فرزندآوری، مهم و ارزشمند تلقی شده و کار گروه با نهاد خاصی برای نظارت بر اجرای آن تعیین شود.

یکی از زیباترین و امیدبخش ترین اتفاقات در این باره، نجات نوزاد رهاشده در مخزن زباله در چند روز گذشته بود. این موضوع نه فقط از نگاه انسانی ارزشمند است، بلکه از نظر جمعیتی نیز اهمیت بالایی دارد. چنین اتفاقاتی شاید به ظاهر و در قبال اعداد و ارقام چندان به چشم نیاید اما مجموع آنها می تواند برای جوانی جمعیت کشور مفید و مؤثر باشد. به عبارت دیگر، هزینه حفظ جان شهروندان و فرزندآوری و افزایش جمعیت است، چرا که تشویق مردم برای همراهی با سیاست های جمعیتی، دارای هزینه های مزایا رسانانه ای، سازمانی و اعتباری است اما حفظ جان انسان ها بدون هزینه اضافه و فقط از طریق خدمات جاری و امکانات موجود کشور امکان پذیر است.

یعنی با دقت بیشتر، سرعت بالاتر و حساسیت ویژه، می توان مانع مرگ و مصدومیت شهروندان در بسیاری از موارد شد و بدون شعار و سخنرانی، گام های بزرگی در سیاست های جمعیتی برداشت. انتظار می رود متولیان و مجریان قانون جوانی جمعیت، سازوکارهایی را برای این موضوع مهم در نظر بگیرند و «نجات جمعیت» را به سیاست های «جوانی جمعیت» اضافه کنند.

ایران و تاجیکستان نگران افغانستان

رهبان انقلاب در دیدار رئیس جمهور تاجیکستان: نگرانی های ایران و تاجیکستان درباره افغانستان مشترک است و هر ۲ کشور از گسترش تروریسم و رشد گروه های تکفیری در این کشور نگران هستند

ما معتقدیم آقایانی که اکنون در افغانستان بر سر کار هستند باید بتوانند با یک حکومت جامع و فراگیر از همه گروه ها استفاده کنند

ایران و تاجیکستان درباره افغانستان مشترک است و هر ۲ کشور از گسترش تروریسم و رشد گروه های تکفیری در این کشور نگران هستند و ما معتقدیم آقایانی که اکنون در افغانستان بر سر کار هستند باید بتوانند با یک حکومت جامع و فراگیر از همه گروه ها استفاده کنند. رهبران انقلاب اسلامی همچنین با اشاره به سفر اخیر رئیس ستاد کل نیروهای مسلح کشورمان به تاجیکستان و افتتاح کارخانه تولید پهباد، اینگونه همکاری ها را بسیار مهم ارزیابی و خاطر نشان کردند: پهباد امروز عامل مهمی در امنیت کشورهاست.

ایران پیشرفت های خوبی در زمینه های مختلف داشته است و اگر تحریم ها نبود، این پیشرفت ها به دست نمی آمد، زیرا تحریم ها باعث شد به نیرو و ظرفیت های داخلی خود اتکا کنیم. حضرت آیت الله خامنه ای تحریم را اسلحه قدرت ها در مقابل کشورها خواندند و تأکید کردند: آن چیزی که این اسلحه را از کار می اندازد، توجه به نیروها و ظرفیت های درونی است. ایشان با تأکید بر اینکه یکی از عرصه های همکاری و همفکری میان ایران و تاجیکستان، مسائل منطقه و بویژه وضعیت افغانستان است، گفتند: نگرانی های ایران

به تاجیکستان بسیار مستعد و مهم ارزیابی کردند و افزودند: برای استفاده از این ظرفیت ها و گسترش جدی همکاری ها باید کمیسیون مشترک به صورت جدی برای همه اسناد امضا شده برنامه ریزی و زمان بندی کند تا به مرحله عملیاتی برسند. رهبران انقلاب اسلامی اقلیم متنوع ایران و زمین ها و دشت های پهناور و پیشرفت های علمی و فناوری و صنعتی و شرکت های دانش بنیان در ایران و همچنین آب فراوان و معادن گسترده در تاجیکستان را زمینه های ارتقای همکاری های مشترک برشمردند و خاطر نشان کردند: با وجود تحریم ها جمهوری اسلامی

ایران و تاجیکستان، ۲ کشور را همچون خویشاوند و برادر خواندند. رهبران انقلاب اسلامی از اقدامات رئیس جمهور تاجیکستان در گسترش زبان فارسی تقدیر و با اشاره به نخستین سفر خارجی آقای رئیسی به تاجیکستان تأکید کردند: انجام این سفر نشان دهنده اهتمام دولت برای گسترش روابط با تاجیکستان است و در یک سال گذشته نیز سطح روابط افزایش یافته است اما با نقطه مطلوب بسیار فاصله دارد. ایشان ظرفیت های فنی و مهندسی، صنعتی و علمی ایران را برای کمک

ایران و تاجیکستان، ۲ کشور را همچون خویشاوند و برادر خواندند. رهبران انقلاب اسلامی از اقدامات رئیس جمهور تاجیکستان در گسترش زبان فارسی تقدیر و با اشاره به نخستین سفر خارجی آقای رئیسی به تاجیکستان تأکید کردند: انجام این سفر نشان دهنده اهتمام دولت برای گسترش روابط با تاجیکستان است و در یک سال گذشته نیز سطح روابط افزایش یافته است اما با نقطه مطلوب بسیار فاصله دارد. ایشان ظرفیت های فنی و مهندسی، صنعتی و علمی ایران را برای کمک

عدالت، ارزش مطلق

که تقوا پسندیده و مؤکد باشد، به همان اندازه غفلت، مذموم و نارواست.

از نظر رهبر انقلاب، «عدالت اجتماعی» یک اصل اخلاقی - سیاسی و یک امر اجتماعی محض و مربوط به شیوه حکومت و فرمانروایی در جامعه است. ایشان ضمن تأکید بر نگاه ۲ ساختی (تکامل مادی و معنوی) به انسان، معتقدند عدالت اجتماعی بستری برای رسیدن فرد به کمال و سعادت در یک جامعه عدالت محور و توحیدی است که مراد از این کمال، رسیدن به مقام عبودیت و بندگی خالص خداوند است. در واقع عدالت، مسیر انسان است که از توحید آغاز و به توحید ختم می شود. همچنین ایشان هدف اصلی از ایجاد حکومت ها را نیز تحقق عدالت اجتماعی، برای آماده سازی بستر مناسب جهت نیل به سعادت بشری دانسته و میزان انحراف حکومت ها را دقیقاً به اندازه دوری آنها از ارزش عام عدالت معرفی می نمایند. با این نگاه برقراری حکومت عدل محور، نه یک خواست و یک انتخاب، که تکلیفی بر همه احاد جامعه است البته بدیهی است که نظر ایشان، حکومت مشروطی که بتواند به تحقق عدالت در جامعه بینجامد، همان استقرار ولایت الهی و اعمال قوانین و احکام اسلامی در جامعه است.

از طرفی ایشان ضمن مقدم دانستن عدالت فردی (ملکه تقوا و معنویت) بر عدالت اجتماعی (عرصه سیاست و حکومت) معتقد به برپایی جامعه عادلانه توسط افراد عادل، همچنین اجرای عدالت اجتماعی بدون ایستادگی به عدالت فردی را رساکاری و تظاهر معرفی کرده و تأکید می فرمایند عدالت تنها ارزش مطلق اجتماعی است، یعنی در همه جا و در هر چیزی و در هر زمانی عدالت ارزش است و عدالت خوب یا بد ندارد و جامعه انسانی - چه حاکمان و چه آحاد مردم - موظف به تلاش جهت تحقق عدالت به عنوان امری ثابت و فطری که مورد تأیید همه انسان ها و همچنین ادیان الهی است، هستند، نه اینکه از آنجا که اجرای عدالت منجر به تحقق

اثبات، متکثر است. به عبارت دیگر، عدالت ماهیتی اقصایی اما معین دارد.

ایشان ضمن تعریفی عام از عدالت، عدالت را بر پایه اصلی استحقاق و نیاز بنا کرده و در نقطه آغازین، برابری فرصت ها و امکانات را اصل دانسته اما با رد هم انگاری عدالت و برابری، معتقدند کیفیت و کمیت استفاده از امکانات و فرصت ها، به خود افراد مربوط است، لذا امتیازهای ویژه ای نیز باید برای کسانی که شایستگی های خاص دارند لحاظ شود و امکانات مورد نیازشان در اختیارشان قرار گیرد. بنابراین از نگاه حضرت معظله، هم به برابری اولیه انسان ها و هم به تفاوت های طبیعی انسان ها در استعدادها و توانایی ها باید توجه داشت. از طرفی با توجه ویژه به محرومان و مستضعفان معتقدند ضمن توزیع بهر مندی ها بر اساس استحقاق و تلاش، باید بر اساس نیازهای اساسی افراد نیز به توزیع مواهب اجتماعی پرداخت. در واقع ایشان ضمن اعتقاد به اعطای حق به افراد دارای استحقاق، به رفق نیازهای ضروری آحاد جامعه نیز توجه دارند. البته ایشان اجرای عدالت مطلق در جامعه را منوط به حضور معصوم علیه السلام دانسته اما بر تلاش همه جانبه جهت ایجاد عدالت حداکثری در دوران غیبت تأکید دارند. از سوی دیگر ایشان با نگاه غایت مدارانه، عدالت را به ۲ حوزه تکوینی (خلقت خداوندی) و انسانی (فردی و اجتماعی) تقسیم کرده و معتقدند انسان ها باید عدالتی که بنای زمین و زمان بر آن استوار است (عدالت تکوینی) را در جامعه انسانی خود برپا کنند. از نظر ایشان، عدالت فردی برابر با تقواست، یعنی مراقبت و پرهیز از گناه و هوا و هوس. فرد باید تقوای فکر و عقل داشته باشد، یعنی عقل را از انحراف، خطاها و لغزش ها، تعدیل و بیگار بودن بازدارد و خرد را در امور زندگی به کار ببندد. پس مراقبت دائم از جوارح، از دل و از فکر و مغز، تقواست. زمانی که تقوا به معنای دائم به هوش بودن است، پس مقابل آن غفلت است و به هر اندازه

محمد صادق فرامرزی*

عدالت یکی از مهم ترین و پرچالش ترین مفاهیم بشری در طول تاریخ بوده است. هر یک از اندیشمندان و فیلسوفان سعی کرده اند در تبیین مفهوم و همچنین نحوه تحقق عدالت، از دریچه معرفت شناسختی خود نظر یا نقشه های را ترسیم کنند اما همچنان یک تعریف منسجم و یکپارچه و جهان شمول از عدالت در مکاتب مختلف و بین اندیشمندان و فیلسوفان یافت نمی شود. در این یادداشت بر آنم به بررسی اجالی دیدگاه رهبر حکیم انقلاب در باب مفهوم عدالت و تبیین بایدها و نبایدهای نحوه تحقق آن بپردازم. مذاقه در این باب از آن جهت حائز اهمیت است که بدانیم بیشتر اندیشمندان این حوزه یا در عرصه نظر به نظر به پردازش یا تحقیق و پژوهش پرداخته اند یا در عرصه عمل نظریه منسجدهای را پذیرفته و در صد اجرا برآمده اند. اما بررسی نظر حضرت آیت الله العظمی خامنه ای از آن جهت اهمیت دارد که ایشان هم در عرصه نظر به عنوان یک اندیشمند و هم در عرصه عمل به عنوان حاکم و ناظر بر اجرای قوانین، ورود داشته اند. از آنجا که تلقی ما بویژه حاکمان، از عدالت و نحوه تحقق آن، تأثیر بسزایی در ساخت جامعه و زندگی افراد یا شهروندان همان جامعه دارد، این تامل از این جهت نیز خاص و البته حائز اهمیت احساس شد. لذا در ادامه به بررسی اندیشه ایشان در این عرصه می پردازیم. از نگاه ایشان عدالت، امری ذهنی و ادراکی نیست که بشر نتواند آن را جعل کند. ایشان ضمن تأکید بر صبغه توحیدی این ارزش معتقدند عدالت یک حقیقت واحد وضع شده از جانب خدای متعال است، از این رو، امر به عدالت، در جهت جعل نیست، بلکه عمل به حقیقت وصل شده است. در این نگاه عدالت در مقام ثبوت واحد و در مرحله

یادداشت

بدون پیشرفت، برابری در عقب ماندگی است و پیشرفت بدون رعایت عدالت، به افزایش فاصله ها و شکاف های زیاد طبقاتی بین مردم و رفاه و برخورداری عدای در کنار محرومیت عدای دیگر خواهد انجامید. به عنوان جمع بندی می توان به ۲ نکته متمایز و حائز اهمیت در نظریه مقام معظم رهبری اشاره کرد. اول آنکه ایشان هم به عنوان یک اندیشمند در حوزه نظر و هم به عنوان یک حاکم و ناظر، در عرصه عمل در این باب، به ایراد سخن پرداخته اند. دوم آنکه نگاه ایشان صفت های توحیدی دارد. توضیح آنکه از نگاه حضرت آیت الله العظمی خامنه ای، عالم بر اساس عدالت توسط پروردگار متعال خلق شده (عدالت تکوینی) و انسان نیز موظف و مکلف است در راستای تحقق عدالت و ایجاد هماهنگی با عالم تکوین، در جامعه خود نیز، چه در حوزه فردی (تقوا) و چه در حوزه اجتماعی (ساحت حکومت و جامعه) تلاش کند، تا بتواند ضمن تحقق عدالت به عنوان هدفی میانی، به سعادت به معنای عبودیت و بندگی خالص خداوند، به عنوان هدف نهایی عدالت خود دست یابد. در واقع در نگاه ایشان، عدالت توحیدی و ۲ ساحتی به انسان است. سوم آنکه در نگاه ایشان تحقق عدالت در جامعه بدون برقراری حکومت دینی با مدیریت عالی حاکم عادل امکان پذیر نیست. توضیح آنکه از نظر مقام معظم رهبری عدالت در جامعه، صرفاً توسط افراد عادل محقق خواهد شد.

* پژوهشگر حوزه عدالت
پی نوشت
۱- «عدالت یعنی هر چیزی را در جای خود قرار دادن و همچنین هر صاحب حقی را به حق خودش رساندن. عدالت یعنی تأمین همه نیازهای مادی و معنوی انسان (۱۸ اردیبهشت ۷۷)»